

Ekonomi ve Hukuk Buluşmaları – Hatay
Ulusal Güven ve Refah için
A’dan Z’ye Türk Yargı Reformu

3 Haziran 2022

Faruk Ekinci; Daha İyi Yargı Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

Merhaba değerli dostlar,

Ekonomi ve hukuk buluşmaları Hatay toplantısına hoş geldiniz. Her ikisi de siyaseten tarafsız Daha İyi Yargı Derneği ve Dünya Gazetesine, bu etkinlik serisini bölgemizde de düzenledikleri için müteşekkirimiz.

Mehmet beyin çalışmalarını uzun zamandan beri takip ediyorum ve destekliyorum. Mehmet beyin içinden geldiği topluma olan borcunu ödemek için halkın kültürel, sosyal gelişimine katkıda her türlü özveri içerisinde olması takdire şayandır. Bu nedenle ben de kurucusu olduğu Daha İyi Yargı Derneğine üye oldum, yönetim kurulunda görev yapmaktayım.

Atlattığımız onlarca badirenin de öğrettiği üzere; ekonominin gücü hukukun üstünlüğüne ve temelinde yargının bu görevi etkin olarak yerine getirip getirmediğine doğrudan bağlı olduğunu görüyoruz.

2018’de döviz kurları aniden zıpladı, ekonominin finansmanında ani bir duruş oldu; ekonomi hızla yavaşladı. İthalatımız, ihracatımız bundan doğrudan etkilendi. Ağustos’ta kontrolsüz olarak astronomik yükselen döviz kuru ekim ayında normale döndürülebildi. O zaman başlayan sorunları çözmek için hala uğraşıyoruz.

2018’de çıkan ekonomik krizin temel sebebi rahip Brunson davasının uzayarak yılan hikayesine dönmüş olmasıydı. Yani yargı Brunson davasında görevini iyi yapamamış, bu hususta ABD devlet başkanının yargılamayı bir ABD vatandaşının rehin alınması olarak yorumlayarak, ekonomik tedbirlere başvurmakla ülkeyi tehdit etmişti.

Aralık 2021’de yeni bir döviz kuru krizi yaşadık. Naci Ağbal’ın TCMB başkanlığı yaptığı dönemde döviz rezervlerimiz artış göstermiş, kurlar öngörülebilir seviyelere gelmiş, enflasyon Eylül 2021’de %20 civarında seyretmeye başlamıştı. Naci Ağbal TCMB başkanlığından alınıp, yerine yeni yönetici atanmasıyla ekonomi biliminin gereklerine aykırı hareket edilerek politika faizini yükseltmek yerine indirmeye gidildi. Ekonomi yönetimi enflasyonla mücadeleyi bıraktı, âdeta bilerek ve isteyerek paranın değerini faizi indirmeye devam ederek düşürdüler. Bunun neticesinde Eylül 2021’de 8 TL civarında olan döviz kuru bugün 16 TL üzerine tırmanmış vaziyette. Paramız değerinin yarısını yitirdi. Aralık 2021’de dolar kuru bir ara 20 TL’ye kadar da yükselmişti.

Türkiye’de evrensel kurallara aykırı olarak 2013 yılından beri “faiz neden, enflasyon sonuçtur” politikası uygulanıyor ve bu politika bugün ekonomide yaşadığımız dibe çöküşün ana nedeni olduğu halde hala uygulanmaya devam edilme nedeni anlaşılır gibi değil. Bu politika doğru ise enflasyonu sifıra indirmek gayet kolay. Bunu faizleri sıfırlayarak yapabiliriz. Ama neticenin ülke için yıkım olacağı gerçeği ile karşı karşıya gelmemiz gayet açıktır. Dünyada enflasyon hızla tırmanıyor ve batı ülkeleri faizleri yükselterek enflasyonun önünü alamaya çalışıyorlar ve başarılı oluyorlar da. Ama her nedense Türkiye’de bunun aksi yapılıyor ve ekonomi yerlerde sürünüyor ve ülke perişan. Sorarım size, eğer ülkede hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığı olsa idi bu politika uygulamaya devam edebilir miydi?

Mehmet bey bir yazısında, TCMB yöneticilerinden kanun gereğince yapmak zorunda oldukları görevlerini ihmal ettikleri gerekçesi ile şikayetçi olmuştu. Ancak bildiğim kadarı ile TCMB yöneticileri aleyhine bir soruşturma açılabilmesi için amiri olarak görülen bakanın veya cumhurbaşkanının izin vermesi gerekmektedir. Yani bu olayda yargı istese de görevini yapamıyor, yargının görevini yapamadığı yerde ekonomik sorunlar işçisinden işverenine herkesin canını yakıyor, gerçek potansiyelimizi gerçekleştiriyoruz.

Buradan kamuoyu araştırmaları yapanlara da sitem etmek istiyorum. Yaptıkları kamuoyu araştırmalarında soruları öyle soruyorlar ki Türkiye'nin gerçek ve en başta gelen sorununun hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığı olduğu bilincini göz ardı etmiş oluyorlar.

Kamuoyu anketlerinde en önemli sorunun ekonomi ve işsizlik olduğu sonucu çıkıyor, adaletsizlik yani hukuk ve yargı sorunu 4. Veya 5. Sırada çıkması, haliyle yanıltıcı oluyor. Esasında ekonominin iyi veya kötü olduğu hukuk ve yargının sorunlu olup olmadığı ile direk ilgilidir. Anketlerde řu soru sorulmalıdır: "ekonominin kötü olması nelerden kaynaklanmaktadır?" Ve cevap olarak da "adaletin doğru uygulanıp uygulanmadığı" seçenekler arasında olmalıdır. Bu soru-cevap yolu ile ekonomideki iyi veya kötü yönde gidişatin gerçek nedeninin adaletin hakça uygulanıp uygulanmadığı neticesine varılabilir ve sonuç kamuoyu ile paylaşılmalıdır.

Ekonomideki sorunların sebebi ve kökü hukuk ve yargıdaki sorunlardır.

Mehmet bey bunu anlatmak için yıllardır çabalıyor. Türkiye'nin "orta demokrasi sorunları ve çözüm yolu" kitabını bu nedenle yazmış bulunuyor. Demokrasi sorununun içinde yaşadığımız hukuk ve yargıdaki kural ve uygulamalarda olduğunu bu kitapla net bir şekilde ortaya koymuş oluyor.

Şimdi de Mehmet Bey liderliğindeki genç, dinamik ve önyargısız ekip yargı sorununa köklü çözüm önerilerini yurdun her yerine gidip kamuoyunu bilinçlendirme çabası içindeler.

Kendi adıma Mehmet Bey ve ekibine bu özverili çalışmaları dolayısı ile teşekkür ederim, başarılar dilerim.

Sizlere de bu oturumda yorum ve eleştirilerinizle katkı vermenizin bu çabada ne kadar önemli olduğunu iletmek isterim.

Beni dinlemek için ayırdığınız kıymetli zaman için teşekkür ederim

Saygılarımla

Faruk Ekinci